

SCENARIUSZ ZAJĘĆ KOŁA NAUKOWEGO HUMANISTYCZNEGO

prowadzonego w ramach projektu *Uczeń OnLine*

1. Autor: Dominik Burchard
2. Grupa docelowa: uczestnicy koła humanistycznego
3. Liczba godzin: 2
4. Temat zajęć: **Ulice, zaułki, ciekawe miejsca... Szprotawa – moje miasto**
5. Cele zajęć:
Uczeń:
 - wie, co to są nazwy własne i zna ich rodzaje;
 - zna podstawowe zasady pisowni nazw własnych;
 - zna ważniejsze fakty historyczne związane z powstaniem i rozwojem Szprotawy;
 - zna klasyfikację i rodowód nazw ulic;
 - potrafi zredagować notatkę reklamową;
 - wyszukuje w internecie potrzebne informacje i wykorzystuje je w praktyce;
 - przygotowuje kurs lub folder reklamowy prezentujący własne miasto;
 - doskonali technikę edycji kursów na platformie *supermemo.net*;
 - potrafi pracować w grupie.
6. Metody i techniki pracy: elementy wykładu, zajęć praktycznych, praca na komputerze (wyszukiwanie informacji w internecie, praca na platformie *supermemo.net*).
7. Materiały dydaktyczne: prezentacje na temat historii miasta Szprotawa, zasoby Internetu m.in. plan miasta.
8. Literatura:
9. Przebieg zajęć:
 - I. Historia miasta Szprotawa (wprowadzenie do tematu).
Prezentacja materiałów na temat historii miasta przygotowanych przez uczniów.
 - II. Nazwy własne – utrwalenie wiadomości teoretycznych.
Nauczyciel lub przygotowany wcześniej uczeń przedstawia informacje na temat nazw własnych i ich klasyfikacji.

Nazwy własne to wyrazy nazywające w sposób indywidualny jednostkowe obiekty i zjawiska; wskazują na konkretny obiekt (osobę, rzekę, miejscowość, itp.) wyróżniając go spośród innych obiektów. **Nazwy własne piszemy wielką literą!**

Należą do nich:
 - nazwy **osobowe**, np. *Zofia, Adam, Nowak, Popiel, Bolesław Chrobry*;
 - nazwy **zwierząt**, np. *Azor, Karusek, Filemon*;

- nazwy **obiektów**, np. hotelu *Polonia*, kwaciarni *Stokrotka*, kawiarni *Rarytas*;
- nazwy **urzędów, partii, towarzystw, firm**: Pałac Kultury i Nauki, Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego;
- nazwy **czasopism**, np. „*Gazeta Wyborcza*”, „*Przyjaciółka*”;
- nazwy **obiektów zamieszkałych**, np. *Warszawa*, *Aleje Jerozolimskie*, *ul. Pogodna*;
- nazwy **obiektów niezamieszkałych**, np. rzeki, pola, łąki, góry, jeziora, np. *Wisła*, *Psie Pole*, *Bieszczady*, *Śniardwy*;
- nazwy **kontynentów, państw**: *Europa*, *Polska*.

III. Onomastyka – nauka zajmująca się nazwami własnymi (wiadomości teoretyczne).
Uczniowie wyszukują w słowniku języka polskiego terminy *onomastyka* i *etymologia*.

Onomastyka (gr. *onyma*, *onoma* – imię, wyraz, tytuł, godność) – dział językoznawstwa zajmujący się badaniem nazw własnych.

Etymologia [gr. *étymon* - prawda, istota, znaczenie, *lógos* - słowo, nauka] – dział językoznawstwa zajmujący się pochodzeniem i pierwotnym znaczeniem wyrazów.

Nauczyciel zwraca uwagę, że informacje na temat rodowodu niektórych nazw własnych, szczególnie nazw miejscowości, rzek, jezior czy gór, mogą uczniowie znaleźć m.in. w *Słowniku etymologicznym języka polskiego Aleksandra Brucknera*, *Słowniku polszczyzny XVI wieku* pod red. Marii Mayenowej.

IV. Ćwiczenia utrwalające (praca indywidualna).

Zadaniem uczniów jest wyszukanie przykładów nazw własnych związanych z miastem Szprotawa. Uczniowie korzystają z internetu i zapisują wyniki pracy. Po ustalonym czasie (około 5 min) odczytują wyniki swojej pracy. Uzupełniają zapis na tablicy wg wzoru:

Nazwy własne w Szprotawie			
Nazwy obiektów	Nazwy obiektów zamieszkałych	Nazwy obiektów niezamieszkałych	Nazwy urzędów, organizacji, towarzystw
Restauracja <i>Figaro</i> , kwaciarnia <i>Róża</i> ...	ul. <i>Kopernika</i> ; os. <i>Słoneczne</i> ...	<i>Bóbr</i> , <i>Szprotawa</i> (rzeka)...	Urząd Miasta i Gminy, Komenda Hufca Związku Harcerstwa Polskiego...

V. Nazwy ulic (wiadomości teoretyczne).

Wśród nazw ulic możemy wyodrębnić kilka grup znaczeniowych, np.

- **kierunkowe**: ul. *Lubelska*, ul. *Wrocławska*;
- **topograficzne** (związane z ukształtowaniem terenu i jego właściwościami): ul. *Łąkowa*, ul. *Piaszczysta*;

- **kulturowe:** ul. Kościelna, pl. Katedralny;
 - **pamiątkowe** (upamiętniające wydarzenia czy postacie historyczne): ul. Szarych Szeregów, ul. Adama Mickiewicza.
- VI. *Przy jakiej ulicy mieszkam?* – ćwiczenie.
Chętni uczniowie podają nazwy ulic przy których mieszkają. Ich zadaniem jest zaklasyfikowanie nazwy do konkretnej grupy, a także wyjaśnienie jej pochodzenia.
- VII. Nazwy ulic w Szprotawie (praca w grupach).
Nauczyciel dzieli klasę na grupy. Każda z grup korzystając z planu miasta zamieszczonego w internecie ma za zadanie wyszukania przykładów nazw ulic należących do różnych grup znaczeniowych, np.
grupa I – kierunkowe nazwy ulic;
grupa II – topograficzne nazwy ulic;
grupa III – kulturowe nazwy ulic;
grupa IV – pamiątkowe nazwy ulic.
Uczniowie pracują około 10 minut, po czym prezentują wyniki swojej pracy. Starają się również uzasadnić trafność doboru nazw wyszukanych ulic.
- VIII. Przygotowanie materiałów do folderu i kursu na temat miasta (praca w grupach).
Uczniowie otrzymują zadanie przygotowania i opracowania następujących materiałów:
grupa I – opracowuje plan ciekawej wycieczki rowerowej po mieście i okolicach;
grupa II – opisuje trzy najciekawsze tereny miasta np. dawna Łława, Szprotawskie Błonia;
grupa III – opracowuje listę obiektów kulturowych np. Muzeum Ziemi Szprotawskiej;
grupa IV – opisuje trzy wydarzenia historyczne związane z obecnymi nazwami ulic.
- IX. Przygotowanie folderu lub kursu na temat miasta.
Uczniowie mają wybór – opracowują folder reklamowy w grupie lub samodzielnie opracowują kursy na temat miasta.
10. Spostrzeżenia po realizacji:
Zajęcia miały na celu zarówno utrwalić wiadomości na temat nazw własnych i ich pisowni, jak i poszerzyć wiedzę na temat miasta i jego historii. Uczniowie chętnie i sprawnie korzystali z internetu, wyszukując odpowiednie treści. Większość z nich po raz pierwszy zainteresowała się nazwą lub patronem ulicy przy której mieszka. Efektem zajęć było opracowanie ciekawych materiałów do folderu reklamowego prezentującego ciekawostki dotyczące Szprotawy i okolic.

Oświadczam, że scenariusz zajęć nie narusza praw autorskich osób trzecich.

Czytelny podpis.....